

Europska komisija je u utorak predstavila prijedlog uredbe o vraćanju nelegalnih migranta u kojem se predviđa mogućnost uspostave povratničkih centara izvan teritorija EU-a u koje bi se slali migranti kojima je odbijen zahtjev za azilom.

Ovim se prijedlogom uvodi pravna mogućnost za vraćanje migranata koji nelegalno borave u EU-u i koji su dobili konačnu odluku o vraćanju u treću zemlju na temelju sporazuma ili dogovora sklopljenog bilateralno ili na razini EU-a. Takav sporazum ili dogovor može se sklopiti s trećom zemljom koja poštuje međunarodne standarde i načela ljudskih prava u skladu s međunarodnim pravom. U takve centre ne bi se smjele slati obitelji s maloljetnicima te maloljetnici bez pratnje, a provedba takvih sporazuma mora uključivati nadzor, navodi Komisija.

Ovim se prijedlogom ne predviđa da EU uspostavlja svoje povratničke centre, nego se to prepušta državama članicama pri čemu one moraju poštovati međunarodno pravo. "Uvijek ćemo u potpunosti poštovati temeljna prava i međunarodno pravo, ali oni koji nemaju pravo na ostanak moraju biti brzo vraćeni i moraju biti jasne posljedice za one koji ne surađuju", izjavila je predsjednica Europske komisije Ursula von der Leyen.

S takvom ocjenom ne slaže se Amnesty International (AI). "Sama Komisija je 2018. odbacila koncept 'povratničkih centara' i duboko je svjesna da će ovi prijedlozi dovesti do kršenja ljudskih prava, rasipanja milijuna eura i otuđivanja saveznika – u vrijeme kada EU treba prijatelje", priopćila je ta organizacija za zaštitu ljudskih prava.

Direktorica ureda AI-a pri europskim institucijama Eve Geddie, kaže da je današnjim prijedlogom Komisija "dotaknula novo dno", da se njime "postavlja temelj državama da šalju ljude u zemlje s kojima nemaju nikakve veze, da čame u pritvorskim centrima, s malo vjerodostojnih jamstava da će njihova prava biti poštovana".

Izvršna potpredsjednica Komisije Henna Virkkunen kaže da bez učinkovite politike vraćanja EU ne može imati pouzdan sustav upravljanja migracijama.

Trenutačno samo 20 posto onih koji su dobili rješenje da nemaju pravo boravka u EU-a doista i napusti teritorij Unije.

"S novim sustavom vraćanja osigurat ćemo da oni koji nemaju pravo na ostanak u EU-u budu doista i vraćeni. To će znatno pojačati povjerenje u naš zajednički sustav azila i migracija", rekao je povjerenik za unutarnje poslove i migracije Magnus Brunner.

Prijedlogom se predviđa Europski nalog za vraćanje, umjesto sadašnjih 27 različitih sustava, zatim uzajamno priznanje odluka o vraćanju, što znači da će odluka o vraćanju iz jedne države članice biti priznata u svim članicama bez potrebe da se iznova pokreće nova procedura.

Do 1. srpnja 2027. godinu dana nakon početka primjene pakta o migracijama i azilu, Komisija će provjeriti jesu li sve države članice uspostavile sve što je potrebno za izdavanje europskog naloga za vraćanje.

Predviđa se i prisilno vraćanje migranata koji nelegalno borave i koji odbijaju surađivati s

vlastima, planiraju bijeg u drugu zemlju članicu, ne napuštaju EU do roka koji im je ostavljen za dobrovoljan povratak ili predstavljaju sigurnosni rizik. "Tim se pristupom potiče dobrovoljni povratak unutar roka koji su dobili", navodi Komisija.

Prijedlog predviđa eksplicitnu obvezu suradnje migranata s nacionalnim vlastima tijekom čitavog procesa vraćanja, a u slučaju izostanka suradnje predviđa se smanjenje ili ukidanje naknada ili oduzimanje putnih dokumenata.

Države članice moći će po novom prijedlogu tražiti od migranata financijska jamstva, zatim da se redovito javljaju nadležnim tijelima i da borave u mjestu koje su im vlasti odredile. Ako postoji opasnost od bijega, države članice moći će ih zatvoriti. Pritvaranje migranata može trajati do 24 mjeseca umjesto sadašnjih 18.

Posebna pravila vrijedit će za osobe koje predstavljaju sigurnosni rizik. Kada države identificiraju da je riječ o osobi koja predstavlja sigurnosni rizik te se osobe podvrgavaju striktnim pravilima, koja uključuju obavezno prisilno vraćanje, zabranu ulaska na dulje razdoblje, a pritvaranje može biti i dulje od 24 mjeseca ako to zatraži sud.

Više država članica vršilo je snažan pritisak za stroži režim za vraćanje nelegalnih migranata jer smatraju da bez toga ne može biti vjerodostojnog upravljanja migracijama. S druge strane, Španjolska u kojoj su na vlasti socijalisti, od početka je protiv tvrdeći da se u povratničkim centrima neće poštivati ljudska prava.

Da bi prijedlog uredbe stupio na snagu moraju ga odobriti zemlje članice i Europski parlament.

U raspravi o prijedlogu uredbe održanoj u utorak u Europskom parlamentu u Strasbourgu hrvatski eurozastupnik Karlo Ressler (HDZ/EPP) podsjetio je da pola milijuna ljudi svake godine dobije odluku da napusti teritorij EU-a no samo svaki peti to i učini. "Bez učinkovitih povrataka, dobrovoljnih ali i prisilnih cijeli, sustav migracija i azila gubi svaki smisao", rekao je Ressler koji je u prethodnom sazivu EP-a bio član pregovaračkog tima europskih pučana o Paktu o migracijama.

"Odluka o protjerivanju, neodobravanju azila mora imati konkretne posljedice kako bi se Europu i njezine granice ozbiljno shvaćalo", upozorio je i ocijenio da će Pakt o migracijama i azilu, uvođenjem strožih pravila pa i deportacijskih centara izvan Europe, "uvesti više reda na europske granice".

"Njegova implementacija mora biti prioritet jer bez učinkovite migracijske politike, uključujući i učinkovitu politiku povrataka, nema vjerodostojne Europe", zaključio je Ressler svoje obraćanje. (Hina)

EK predlaže uspostavu 'povratničkih centara' izvan Europe radi bržeg vraćanja nelegalnih

Kategorija: VIJESTIAžurirano: Utorak, 11 Ožujak 2025 19:55

Objavljeno: Utorak, 11 Ožujak 2025 19:55

